

ЛЯШЕНКО Тарас

слухач магістратури за спеціальністю

«Адміністративний менеджмент»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри державного і муніципального управління Попович Т.М.)

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРОЦЕДУР КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ОРГАНУ САМОВРЯДУВАННЯ

Сьогодні в Україні в системі формування громадянського суспільства та правової держави органам місцевого самоврядування об'єктивно відводиться одна з провідних ролей, самоврядні інститути українського суспільства є тим базисом, на основі якого формуються та розвиваються самодостатні територіальні громади. В сучасних умовах стрімкі зміни зовнішнього середовища вимагають від органів самоврядування побудови і функціонування якісних систем управління, оскільки від цього залежить ефективність їх роботи. Тому велика роль приділяється практичному вирішенню комплексу питань організації, методики та впровадження новітніх підходів удосконалення технологій і процедур контролю якості управління на всіх рівнях. У зв'язку з цим, розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення технологій і процедур контролю якості всіх процесів управління набуває великого значення.

Дослідження фахової літератури [1-3] дає змогу стверджувати, що загалом матеріально-технічне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування визначається, як сукупність робіт та послуг із забезпечення органів місцевого самоврядування, осіб, що заміщають муніципальні посади, депутатів, виконуючих повноваження на непостійній основі, працівників органів місцевого самоврядування: необхідними фінансовими засобами; обладнанням; комп'ютерною технікою та оргтехнікою; транспортом; приміщеннями та іншими видами матеріально-технічних засобів з метою забезпечення стабільного функціонування вказаних органів та виконання відповідними особами повноважень і посадових обов'язків.

Процес матеріально-технічного забезпечення діяльності органів самоврядування концептуально складається з двох основних комплексних процесів: закупівель (постачання) і розподілу.

Глобальними сумісними критеріями якості процесу матеріально-технічного забезпечення є своєчасність надходження матеріально-технічних ресурсів і максимальне спрощення та прискорення, власне, процесу постачання. Таким чином технології і процедури постачання матеріально-технічних ресурсів для виконання поставлених завдань перед органом самоврядування повинні бути сконцентровані на вирішення логічного ланцюга наступних завдань:

- аналіз потреб в матеріально-технічних засобах органів самоврядування та його підрозділів і окремих уповноважених осіб;
- постійний моніторинг ринку товарів і послуг з метою забезпечення можливості диверсифікації постачальників та коригування цін на матеріально - технічні ресурси, послуги;
- організація оперативного забезпечення матеріально - технічними ресурсами та послугами;
- контроль якості, кількості, комплектності матеріально - технічних ресурсів, послуг та їх передача підрозділам органу самоврядування;
- планування і організація складської системи, для оптимального управління запасами матеріально-технічних ресурсів;
- ведення реєстру закупівель, реєстрація рахунків, оформлення прибуткових документів.

Сам процес управління матеріально-технічним забезпеченням складається з процесів: розрахунку оперативних потреб і прогнозування перспективних потреб підрозділів і осіб в матеріальних ресурсах; управління закупівлями; управління запасами; управління розподілом матеріальних ресурсів між їх кінцевими «користувачами».

На практиці, процес процес управління матеріально-технічним забезпеченням органу самоврядування спрямований на:

- забезпечення належного утримання та експлуатації службових приміщень;
- організацію технічного обслуговування засобів зв'язку, системи енергозбереження, водопостачання, сантехніки та опалення, а також

охорону приміщення та матеріальних цінностей;

- організацію роботи та правильне використання автомобільного транспорту;

- забезпечення працівників органу самоврядування матеріально-технічними засобами, канцтоварами, папером, меблями та іншим обладнанням;

- проведення роботи щодо вдосконалення умов праці співробітників;

- організацію контролю за дотриманням суворого режиму заощадження у використанні матеріальних та паливно-енергетичних ресурсів;

- організацію роботи з прийому, збереження і відпуску товарно-матеріальних цінностей зі складу;

- підтримання санітарного та протипожежного режиму в складських приміщеннях;

- здійснення обліку матеріальних цінностей.

Треба зауважити, що контроль якістю процесу управління матеріально-технічним забезпеченням органу самоврядування має на меті також забезпечення якості матеріально-технічних ресурсів, що їх придбано для органу самоврядування і їх відповідність вимогам стандартів, ТУ та іншій нормативно-технічній документації та санітарним нормам.

Згідно із вказівками міжнародних стандартів [4-5] це досягається:

1. вибором кваліфікованих постачальників;

2. точною регламентацією порядку розв'язання суперечок щодо якості продукції;

3. здійсненням вхідного контролю та реєстрацією даних стосовно якості придбаних матеріально-технічних ресурсів;

4. правильним укладанням договору, контракту чи інших угод.

Тому доцільно передбачати чітко визначені зобов'язання постачальника із забезпечення якості. Ці зобов'язання можна формулювати в таких альтернативних формах:

- 1) проведення суцільного або вибіркового технічного контролю та випробувань продукції, що постачається;

- 2) подання за поставок ресурсів даних стосовно результатів

контролю та випробувань цих ресурсів (інших ймовірних свідчень щодо їхньої якості);

3) здійснення власного вхідного контролю і відбраковування в процесі використання.

Проте перевірка не звільняє постачальника від відповідальності за продаж неякісних ресурсів і не виключає можливості відмови покупця від угоди на будь-якому етапі використання цих ресурсів. Ця вимога, по суті, узаконює незаперечну та безстрокову відповідальність постачальника за якість, а також право покупця (органу самоврядування) повертати дефектну продукцію.

Виходячи з цього, одним із напрямів удосконалення технологій та процедур контролю якості процесу управління матеріально-технічним забезпеченням органу самоврядування можна вважати встановлення між постачальниками і органами самоврядування таких відносин, які забезпечать випуск високоякісної продукції з мінімальною необхідністю вхідного контролю та коригувальних дій у процесі їх використання за призначенням. Пропонується при закупівлях реалізовувати наступну технологію для контролю якості матеріально-технічних ресурсів органу самоврядування:

1. Визначати вимоги до матеріалів і комплектувальних виробів (деталей, вузлів, компонентів), що їх треба буде придбати, а також вимоги до чинних у постачальників систем якості.

2. Оцінювати можливості потенційних постачальників на відповідність вимогам системи якості органу самоврядування.

3. Вибирати і затверджувати постачальників.

4. Разом з постачальником планувати рівень якості виробів і послуг, що будуть придбані.

5. Співпрацювати з постачальником для розв'язання проблем якості, що виникатимуть у процесі виконання контракту.

6. Отримувати підтвердження відповідності продукції встановленим вимогам.

7. Формувати та поповнювати банк даних про постачальників, оцінювати рівень якості виконання взятих ними зобов'язань.

Реалізація цієї технології залежить від складності й новизни предметів матеріально-технічного постачання, обсягів поставок, кількості

постачальників, повторюваності замовлень, а також від необхідності спеціального обслуговування поставок. Стосовно рівня технічної складності та досконалості предмети закупівлі треба розподілити на три великі групи:

1) стандартизовані матеріали та обладнання, що відповідають вимогам промислових технічних умов (резистори, кріплення, паливно-мастильні матеріали, тощо) і від постачальника яких не вимагають створення спеціальних програм якості;

2) складні частини й компоненти (механічні та електромеханічні вузли, інтегральні мікросхеми, прилади спеціального призначення), відповідальність за проектування яких замовник поділяє з постачальником, зобов'язаним розробити і запровадити відповідну систему якості;

3) допоміжні матеріали і компоненти, на які наявні технічні вимоги та технічні умови, але постачальник повинен принаймні частково здійснювати програмне забезпечення якості.

Складнощі якісного матеріального забезпечення, що постають у процесі закупівлі необхідних ресурсів, розв'язуються також відповідним рівнем обґрунтування рішень. Так, за закупівлі складних компонентів потрібно обов'язково оцінювати можливості потенційних постачальників. За результатами такого оцінювання готуються пропозиції щодо їх вибору. Критеріями оцінок можуть бути: інженерно-технічний потенціал підприємства-постачальника, його спроможність забезпечити якість предметів постачання, ціни на матеріальні ресурси, точність дотримання графіка поставок, фінансова стабільність. Збираючи інформацію стосовно потенційних постачальників, замовник бере до уваги імідж фірми, її фінансовий стан, вивчає власний банк даних про неї.

Згідно з вимогами міжнародних стандартів ISO постачальник також повинен визначити, задокументувати і підтримувати в робочому стані процедури, які забезпечують вантажно-розвантажувальні роботи, зберігання, пакування та поставку продукції. Ці вимоги зазначаються в нормативно-технічній документації окремо для кожного виду продукції. Вони мають бути спрямовані на створення умов для максимально можливого забезпечення та збереження рівня якості. Для цього постачальник повинен мати надійні склади або приміщення для

зберігання продукції. Окремо регламентується порядок приймання продукції в складських приміщеннях та її відвантаження.

Таким чином, удосконалення технологій та процедур контролю якості процесу управління матеріально-технічним забезпеченням органу самоврядування має базуватися на сукупності принципів:

- своєчасне, ефективне і точне встановлення потреб підприємства і технічних характеристик продуктів, що закуповуватимуться;
- оцінювання вартості об'єкту закупівель, з урахуванням його показників, ціни і витрат на доставку;
- оцінювання якості спеціальних процесів у постачальника;
- можливість гарантійної заміни закуплених продуктів, що не відповідають вимогам;
- наявність належного маркування і даних щодо пересування продуктів;
- якість зберігання продуктів;
- наявність належної документації, у тому числі реєстраційних даних і протоколів обстежень чи випробувань;
- наявність контролю за відхиленнями продуктів від вимог;
- вільний доступ на підприємство постачальника;
- дані про колишні поставки, монтаж і застосування продукту;
- наявність постійного вдосконалення виробничого процесу в постачальника, а отже, зменшення ризиків у зв'язку із закупленим продуктом.

Література:

1. Бориславська, О. Проблеми органів місцевого самоврядування у виконанні делегованих повноважень / О. Бориславська, Н. Янюк. – Львів : Львівський університет ім. Івана Франка, 2007. – Режим доступу : www.cpr.org.ua.

2. Лазор, О. Д. Місцеве самоврядування. Вітчизняний та зарубіжний досвід / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор. – К. : Дакор, 2005. – 560 с.

3. Шевченко О. Фінансова основа місцевого самоврядування в Україні: унормування у проєкті Податкового кодексу / О. Шевченко // Аналітичні записки щодо проблем і подій суспільного розвитку [Електронний ресурс] : Сайт Національного інституту стратегічних

досліджень (НІСД). – Режим доступу:
<http://www.niss.gov.ua/Monitor/Juni/14.htm>

4. Спицнадель В.Н. Системы качества (в соответствии с международными стандартами ISO семейства 9000). – СПб: Бизнес-пресса, 2004. – 336 с.

5. ISO. ISO 9000:2000, Quality management systems - Fundamentals and vocabulary. – 2000 S.

6. Campanella J. Principles of quality costs: principles, implementation and use. – Milwaukee, Wis.: ASQ Quality Press, 1999. – 219 S.

Мартинчук В.Т.

слухач магістратури за спеціальністю
«Державна служба»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри державного і
муніципального управління Лаврів Л.А.)

СТАТИСТИЧНИЙ СУПРОВІД РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Сучасний світ загальної конкуренції та глобальних викликів, браку природних, фінансових, людських ресурсів спонукає усіх суб'єктів ринкових відносин шукати нові можливості для розвитку, використовувати власні переваги та можливості для отримання кращого доступу до ресурсів. Зміна підходів до регіонального розвитку, що відбулась в Європі та зачепила зараз Україну, спрямована на посилення ролі регіонів, органів публічної влади в регіонах у власному стратегічному плануванні та власному розвитку [1]. Ці процеси потребують кардинально нового підходу до стратегування розвитку регіонів та його статистичного супроводу.

Теоретичні та методологічні проблеми організації регіонального розвитку країни розкриті в роботах багатьох вчених-економістів: В.Д. Базилевича, І.А. Бланк, З.С. Варналія, В.М. Гейця, М.І. Долішнього, В.Л. Осецького, А.Л. Ревенка, М.Г. Чумаченка, А.А. Чухна, А.Д. Шеремета та інших. Удосконаленню статистичних методів оцінювання й аналізу соціально-економічного розвитку регіонів присвячені дослідження С.С.